

Lai veicinātu izpratni par Eiropas kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūras profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā/apmācībā (turpmāk – EQAVET) un tās struktūrelementu ieviešanas nozīmi Latvijas profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanā, Izglītības kvalitātes valsts dienests (turpmāk – kvalitātes dienests) ir sagatavojis materiālu par EQAVET vadlīnijām¹ profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanas pamatjautājumos sistēmas līmenī. Materiālā iekļauta informācija par EQAVET kvalitātes ciklu un tā posmiem, izglītības kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementiem, doti apraksti par ieteicamajām darbībām kvalitātes cikla posmu īstenošanai, kā arī raksturoti izglītības kvalitātes indikatori. Metodika izstrādāta Valsts izglītības attīstības aģentūras īstenotā Eiropas Sociālā fonda darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.2.1.1.1.apakšaktivitātes projekta „Nozaru kvalifikācijas sistēmas izveide un profesionālās izglītības efektivitātes un kvalitātes paaugstināšana” ietvaros.

¹ <http://www.eqavet.eu/gns/home.aspx>

Eiropas kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūra profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā/apmācībā (EQAVET)

EQAVET ietvarstruktūra ir izveidota kā kopīgs kvalitātes vadības instruments dalībvalstīm (Apvienotā Karaliste, Austrija, Beļģija, Bulgārija, Čehija, Dānija, Francija, Grieķija, Horvātija, Igaunija, Islande, Itālija, Īrija, Kipra, Latvija, Lietuva, Lihtenšteina, Luksemburga, Maķedonija, Malta, Nīderlande, Norvēģija, Polija, Portugāle, Rumānija, Slovākija, Slovēnija, Somija, Spānija, Šveice, Turcija, Ungārija, Vācija, Zviedrija), lai sekmētu profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības attīstību. Tā sniedz ieteikumus kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izveidei, aicinot izmantot izstrādātos ieteicamo darbību aprakstus un izglītības kvalitātes indikatorus.

Kvalitātes cikls

EQAVET ietvarstruktūra ietver kvalitātes nodrošināšanas un uzlabošanas ciklu – plānošanu, ieviešanu, attīstību un pārskatīšanu (*1.attēls. EQAVET kvalitātes cikls*).

Plānošana: Noteikt skaidrus, atbilstošus un sasniedzamus mērķus un uzdevumus politikas procedūru īstenošanai un cilvēkresursu izmantošanai.

Ieviešana: Īstenot procedūras, lai nodrošinātu mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi.

Attīstība: Apkopot un apstrādāt datus, veidot mehānismus sasniegumu un rezultātu attīstībai, lai varētu veikt novērtēšanu.

1.attēls. EQAVET kvalitātes cikls.

Pārskats: Pēc atsauksmju izvērtēšanas, pārrunām ar galvenajām iesaistītajām pusēm un šo pārrunu analīzes, izstrādāt procedūras paredzamo rezultātu un/vai mērķu sasniegšanai, lai nodrošinātu rīcības plānu nepieciešamajām izmaiņām.

Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementi

Lai atbalstītu EQAVET ietvarstruktūrai atbilstošas kvalitātes nodrošināšanas sistēmas darbību, ir izstrādāti kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementi, kas jāņem vērā, paredzot un īstenojot darbības katrā kvalitātes cikla posmā – plānošanā, ieviešanā, attīstībā un pārskatā. Pamatelementi ietver aktivitātes, kas varētu palīdzēt profesionālās izglītības sniedzējiem izveidot un atbalstīt kvalitātes nodrošināšanas pieeju atbilstoši EQAVET ietvarstruktūrai.

1. tabulā apkopoti katra kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementu nozīmes skaidrojumi.

1.ieteikums. Izstrādāt skaidrus lēmumu pieņemšanas noteikumus.	Izglītojamiem jāpiedāvā augstas kvalitātes profesionālā izglītība un profesionālā tālākizglītība/apmācība, izmantojot skaidrus nosacījumus un lēmumu pieņemšanas sistēmas, lai noteiktu, kura organizācija var piedāvāt profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības programmas un/vai piešķirt kvalifikācijas.
2.ieteikums. Atzīt un attīstīt esošo iekšējo kārtību.	Ietvarstruktūras ieteikumus var ieviest, izmantojot esošās profesionālās izglītības sniedzēju sistēmas un esošos profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības kvalitātes nodrošināšanas noteikumus.
3.ieteikums. Noteikt skaidrus uzdevumus un pienākumus visos profesionālās izglītības līmeņos.	Gan profesionālās izglītības sniedzēju, gan profesionālās izglītības sistēmas līmenī (valsts vai reģionālajā) ir svarīgi noteikt, kādas ir katras iesaistītās organizācijas funkcijas un uzdevumi.
4.ieteikums. Noteikt, kādu informāciju un datus ir svarīgi apkopot un izmantot profesionālās izglītības sistēmā.	Tā kā informācijas apjoms par profesionālo izglītību ir plašs, visām ieinteresētajām pusēm, t.i., profesionālās izglītības sniedzējiem, tās vērtētājiem, pašvaldībām, nevalstiskajām organizācijām un valsts institūcijām, vienotas izpratnes nodrošināšanai ir jāapzina un pastāvīgi jāizmanto vienots galveno datu kopums par profesionālo izglītību un jāizmanto vienas un tās pašas izglītības kvalitātes indikatoru un ieteicamo darbību definīcijas.
5.ieteikums. Izstrādāt un īstenot komunikācijas stratēģiju.	Sistēmas līmenī ir skaidri noteikts, kādi dati nepieciešami, lai nodrošinātu konsekventu un precīzu informāciju par kvalitātes nodrošināšanas procesu. Informācijai jābūt kopīgi lietojamai un saprotamai izglītības kvalitātes vērtēšanas procesā.
6.ieteikums. Iniciatīvas un panākumus. Izmēģināt un novērtēt	Kvalitātes nodrošināšanu var panākt, atzīstot efektīvu praksi un uzdrošinoties ieviest inovācijas. Jāveicina dažādas pieejas, kas cenšas īstenot izmēģinājuma programmas (pilotprogrammas). Ja tās ir veiksmīgas, tās jānovērtē ar atzinību un jāpiešķir finansējums, kā arī jāatzīst visu iesaistīto pušu ieguldījums veiksmīgas kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izveidē.

7.ieteikums. Izmantot atgriezenisko saiti , lai pilnveidotu profesionālo izglītību.	Profesionālajai izglītībai ir jāatbilst gan darba devēju, gan izglītojamo vajadzībām. Jebkuras kvalitātes nodrošināšanas sistēmas stūrakmens ir atgriezeniskā saite, kas tiek izmantota, lai uzlabotu kvalitāti. Profesionālās izglītības sniedzējiem sistemātiski jāvēl un jāizmanto izglītojamo un darba devēju atsauksmes un iegūtā pieredze, lai pilnveidotu un uzlabotu piedāvāto profesionālo izglītību.
8.ieteikums. Nodrošināt skaidru finansējuma modeli .	Publiskā un privātā sektora finanšu līdzekļi ir ierobežoti. Tāpēc saiknes izveide starp augstas izglītības kvalitātes nodrošināšanu un finansēšanu ir gan stimulē, gan atbildība.
9.ieteikums. Panākt, lai kvalitātes nodrošināšana aptver visus profesionālās izglītības aspektus.	Kvalitātes nodrošināšana attiecas gan uz mācību saturu, gan uz administratīviem un personāla nodrošināšanas pasākumiem, kas sekmē izglītojamo mācīšanu un mācīšanos.
10.ieteikums. Nodrošināt visu ieinteresēto pušu iesaistīšanos .	Profesionālā izglītība ir balstīta uz efektīvu partnerību, kas ir tās stūrakmens un dod tai spēku, nozīmi un pieņemamību.

1.tabula. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementu nozīmes skaidrojumi.

Minētie desmit kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementi atbalsta un papildina viens otru, veidojot atbalsta platformu EQAVET ietvarstruktūrā izstrādātajiem ieteicamo darbību aprakstiem un izglītības kvalitātes indikatoriem. Šo pamatelementu ievērošana ir vienīgais veids, kā profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā/apmācībā attīstīt kvalitātes nodrošināšanu. To saistība ar četriem kvalitātes nodrošināšanas cikla posmiem ir attēlota 2.tabulā.

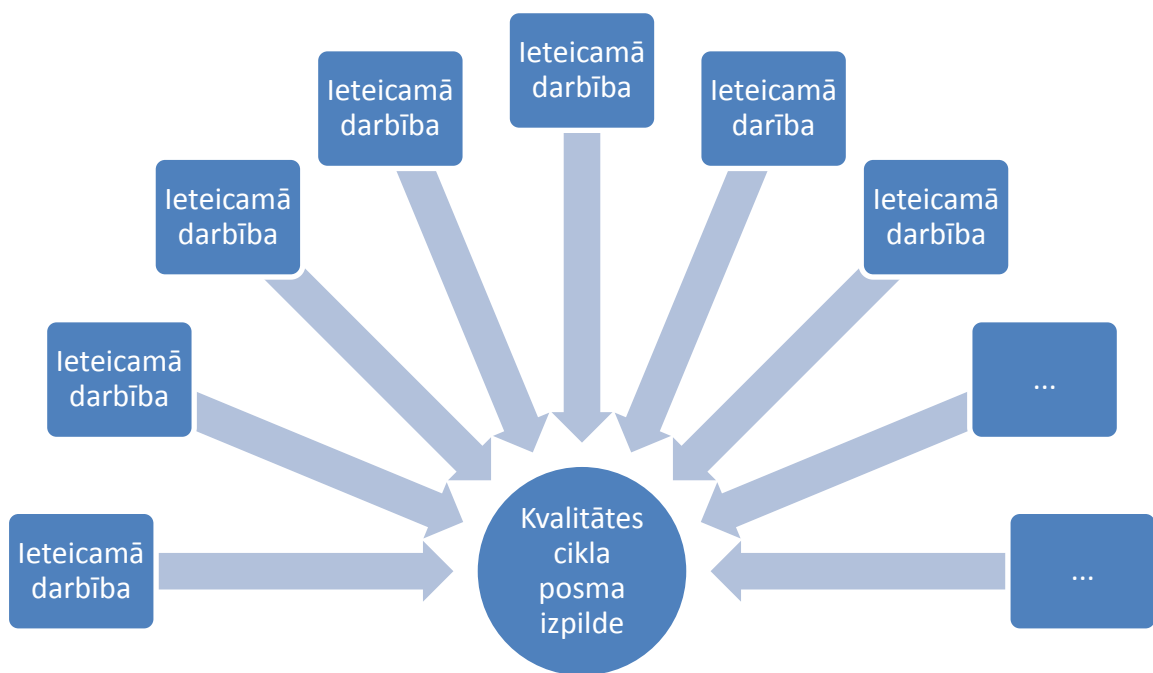
Desmit pamatelementi un to saistība ar četriem kvalitātes nodrošināšanas cikla posmiem	Plānošana	Ieviešana	Attīstība	Pārskats
1.ieteikums. Izstrādāt skaidrus noteikumus , lai pieņemtu lēmumus.	✓			
2.ieteikums. Atzīst un attīstīt esošo iekšējo kārtību .		✓		
3.ieteikums. Noteikt skaidrus uzdevumus un pienākumus visos profesionālās izglītības līmeņos.	✓			
4.ieteikums. Noteikt, kādu informāciju un datus ir svarīgi apkopot un izmantot profesionālās izglītības sistēmā.	✓		✓	✓
5.ieteikums. Izstrādāt un īstenot komunikācijas stratēģiju .	✓	✓	✓	✓
6.ieteikums. Izmēģināt iniciatīvas un novērtēt panākumus .		✓	✓	✓
7.ieteikums. Izmantot atgriezenisko saiti , lai pilnveidotu profesionālo izglītību un profesionālo tālākizglītību.			✓	✓

8.ieteikums. Nodrošināt skaidru finansējuma modeli.	✓			
9.ieteikums. Panākt, lai kvalitātes nodrošināšana aptver visus profesionālās izglītības aspektus.	✓	✓	✓	✓
10.ieteikums. Nodrošināt visu ieinteresēto pušu iesaistīšanos.	✓	✓	✓	✓

2.tabula. Ieteikumi kvalitātes nodrošināšanas pamatelementiem un to saistība ar četriem kvalitātes nodrošināšanas cikla posmiem

Ieteicamās darbības

Katra ieteicamā darbība ir apraksts, kurā izskaidrots, kas tiek sagaidīts atbilstošā kvalitātes cikla posma izpildei. Ieteicamās darbības aptver visus četrus kvalitātes cikla posmus. Katram kvalitātes cikla posmam tiek piedāvāti vairāku ieteicamo darbību apraksti, bet jāņem vērā, ka tie parasti neaptver visas iespējamās darbības kvalitātes cikla posma izpildei (*2.attēls. Iespējamās darbības kvalitātes cikla posma izpildei*). Ieteicamās darbības var palīdzēt novērtēt un pilnveidot jau esošo kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, kā arī noskaidrot, cik liels progress pēc pilnveides tiks sasniegts.

2.attēls. Iespējamās darbības kvalitātes cikla posma izpildei.

Kvalitātes nodrošināšanas procedūras un profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sistēma ir saistīta vismaz ar vienu ieteicamo darbību, kas novedīs jau esošās procedūras un sistēmu pie būtiskiem uzlabojumiem. Tāpat arī kvalitātes nodrošināšanas procedūru un profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sistēmas attīstību veicinās izglītības kvalitātes indikatori, kas katrs balstās vairākos ieteikumos kvalitātes nodrošināšanai.

Izglītības kvalitātes indikatori

Indikators – vispārīgs termins, ko izmanto, lai raksturotu pārmaiņu ietekmi uz kādu programmu, politiku vai sociālekonomisko situāciju, t.i., kāda konkrēta jautājuma skaitliski vai aprakstoši veikts vērtējums. Pārmaiņu ietekme var būt pozitīva vai negatīva, turklāt tā var būt gan iepriekš paredzēta, gan neparedzēta. Izglītības kvalitātes indikatori ir noderīgi arī tāpēc, ka pēc savākto datu analīzes ir saprotami un ātri izmantojami. Izglītības kvalitātes indikatoru izstrādātājiem jāpārdomā, kā gala lietotāji piekļūs datiem un tos izmantos un kā viņi var palīdzēt lietotājiem palielināt šīs informācijas lietderību.

EQAVET ir izstrādāti 10 izglītības kvalitātes indikatori, ko var izmantot, lai atbalstītu izglītības kvalitātes vērtēšanu un kvalitātes nodrošināšanu profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sistēmā. Katrai dalībvalstij ir tiesības neizmantot visus piedāvātos izglītības kvalitātes indikatorus, bet izvēlēties savas valsts profesionālās izglītības situācijai atbilstošākos.

EQAVET indikatoru lietošana profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā/apmācībā ir daudzdimensionāla parādība. Visu 10 EQAVET indikatoru kopums ir jāpiemēro kvalitātes cikla dažādos posmos nevis kā neatkarīgas vienības, bet gan kā integrēta kvalitātes nodrošināšanas sistēmas daļa. Tādā veidā indikatori rada kopīgu izpratni par vienotu pamatu profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības kvalitātes nodrošināšanai, kā arī var palīdzēt ieinteresētajām pusēm uzdodot jautājumus, apkopojot un analizējot datus, un pieņemt lēmumus, izmantojot savu informāciju un pierādījumus.

EQAVET 10 izglītības kvalitātes indikatoru mērķis ir risināt trīs prioritārus izglītības politikas un prakses uzdevumus profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā/apmācībā Eiropas Savienības līmenī: nodrošināt nodarbinātību, saskaņot piedāvājumu un pieprasījumu pēc kompetences un kvalifikācijas un nodrošinot iekļaujošas profesionālās izglītības pieejamību. Lai gan izglītības kvalitātes indikatoru izmantošana nav obligāta, un tie nav izmantojami kā EQAVET dalībvalstu salīdzināšanas kritēriji, izglītības kvalitātes indikatoru izmantošana var būt labs atskaites punkts ceļā uz profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanu.

1.indikators. Kvalitātes nodrošināšanas būtiskums profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sniedzējiem.

Indikatora skaidrojums	Indikatora noteikšana	Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementi	Kā pamatelementi var palīdzēt
<p>Pakalpojumu sniedzēji, kas nodrošina izglītības kvalitāti saskaņā ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir akreditēti.</p>	<p>Profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sniedzēji, kas piemēro EQAVET principu ietvaros noteikto kvalitātes nodrošināšanas sistēmu un ir akreditēti, kur procentuālais reģistrēto un akreditēto profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sniedzēju skaits = 100%.</p>	<p>1.pamatelements.</p> <p>2. pamatelements.</p> <p>3. pamatelements.</p> <p>6. pamatelements.</p>	<p>Nosakot skaidrus principus, kas un uz kādiem noteikumiem var būt profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sniedzējs.</p> <p>Pamatojoties uz spēkā esošo iekšējo kārtību, var rosināt izglītības sniedzējus izstrādāt savas kvalitātes nodrošināšanas sistēmas.</p> <p>Nosakot skaidrus uzdevumus un pienākumus, var piedāvāt iespēju pieprasīt izglītības sniedzējiem izmantot EQAVET principus.</p> <p>Izmantojot jaunas iniciatīvas, var rosināt profesionālās izglītības sniedzējus izveidot savas iekšējās kvalitātes nodrošināšanas sistēmas.</p>

2.indikators. Pedagogu dalība profesionālās kvalifikācijas pilnveidē.

Indikatora skaidrojums	Indikatora noteikšana	Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementi	Kā pamatelementi var palīdzēt
<p>A. Pedagogi, kas piedalās profesionālās kvalifikācijas pilnveidē;</p> <p>B. Ieguldīto finanšu līdzekļu apjoms.</p>	<p>A. Procentos izteikts pedagogu skaits, kas piedalās akreditētās profesionālās kvalifikācijas pilnveides programmās, no kopējā reģistrēto pedagogu skaita;</p> <p>B. Kopējais līdzekļu apjoms, kas viena gada laikā ieguldīts viena pedagoga profesionālās kvalifikācijas pilnveidē.</p>	<p>8. pamatelements.</p> <p>9. pamatelements.</p>	<p>Nodrošinot skaidrību par finansējumu, varēs novērtēt, cik daudz tiek ieguldīts pedagogu profesionālās kvalifikācijas pilnveidē.</p> <p>Nodrošinot atbalstu pedagogiem, var paaugstināt izglītības kvalitāti un aptvert visus profesionālās izglītības aspektus.</p>

3.indikators. Dalība profesionālās izglītības programmās.

Indikatora skaidrojums	Indikatora noteikšana	Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementi	Kā pamatelementi var palīdzēt
<p>Dalībnieku skaits profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības programmās atkarībā no programmas veida un individuālajiem kritērijiem.</p>	<p>Procentos izteikts uzņemto izglītojamo skaits profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības programmās.</p>	<p>1. pamatelements.</p> <p>5. pamatelements.</p> <p>7. pamatelements.</p> <p>10. pamatelements.</p>	<p>Izmantojot skaidrus nosacījumus un lēmumu pieņemšanas sistēmas, lai noteiktu, kura organizācija var piedāvāt profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības programmas, tiktu uzņemts lielāks izglītojamo skaits, kuri saņemtu kvalifikāciju apliecināšanu dokumentu.</p> <p>Tiktu publicēta informācija par izglītības programmu īstenotājiem un iegūstamo kvalifikāciju.</p> <p>Izmantojot izglītojamo atsauksmes, profesionālās izglītības sniedzēji var uzlabot noteikumus izglītības iestādē, kas veicinātu lielāku izglītojamo pieplūdumu ar sekojošu kvalifikācijas iegūvi.</p> <p>Sadarbība ar visām ieinteresētajām pusēm palīdz nodrošināt, ka piedāvātās izglītības programmas atbilst mērķim.</p>

5.indikators. Absolventu nodarbinātība.

Indikatora skaidrojums	Indikatora noteikšana	Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementi	Kā pamatelementi var palīdzēt
<p>A. Profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības programmu izglītojamie noteiktā laikā pēc mācību beigšanas atkarībā no programmas veida un individuālajiem kritērijiem veida;</p> <p>B. Nodarbināto izglītojamo īpatsvars noteiktā laikā pēc mācību beigšanas atkarībā no programmas veida un individuālajiem kritērijiem.</p>	<p>A. Profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības programmas beigušo īpatsvars, kuri atrodas darba tirgū, iegūst tālāko izglītību vai apmācību (ieskaitot universitātes), vai ir izvirzījuši citu galamērķi 12 mēnešu laikā pēc izglītības ieguves;</p> <p>B. Procentos izteikts profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības izglītības programmas beigušo skaits, kuri ir nodarbināti vienu gadu pēc izglītības ieguves beigšanas.</p>	<p>4. pamatelements.</p> <p>7. pamatelements.</p> <p>10. pamatelements.</p>	<p>Izmantojot saskaņotas informācijas un datu vākšanas sistēmas, iespējams sistemātiski un konsekventi novērtēt progresu.</p> <p>Izmantojot darba devēju, izglītojamo un citu ieinteresēto pušu atsauksmes, ir iespējams izveidot tādas izglītības programmas, kas ļauj pēc beigšanas izglītojamiem sākt strādāt atbilstoši kvalifikācijai.</p> <p>Ja ieinteresētās puses, īpaši darba devēji, tiks aktīvi iesaistītas profesionālās izglītības programmu izstrādē, būs vairāk pārliecinātības par dotās izglītības programmas iespējām.</p>

6.indikators. Apgūto prasmju izmantošana darbavietā.

Indikatora skaidrojums	Indikatora noteikšana	Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementi	Kā pamatelementi var palīdzēt
<p>A. Informācija par izglītojamo nodarbošanās veidu pēc profesionālās izglītības ieguves vai profesionālas tālākizglītības/apmācības ieguves beigšanas atkarībā no mācību veida un individuālajiem kritērijiem;</p> <p>B. Profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības programmas apguvušo un darba devēju apmierinātības līmenis ar mācību laikā iegūtajām prasmēm/kompetencēm.</p>	<p>A. Procentos izteikts profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības beigušo skaits, kas pēc beigšanas strādā profesijās atbilstoši iegūtajai kvalifikācijai;</p> <p>B. Procentos izteikts darbinieku skaits konkrētā nozarē, kas viena gada laikā pēc izglītības ieguves profesionālās izglītības programmās un profesionālās tālākizglītības/apmācības, ir atzinuši, ka viņu iegūtās prasmes/kompetences ir svarīgas viņu pašreizējam nodarbošanās veidam;</p> <p>Procentos izteikts darba devēju skaits attiecīgajā nozarē, kuri ir apmierināti ar profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/ap-</p>	<p>4. pamatelements.</p> <p>7. pamatelements.</p> <p>10. pamatelements.</p>	<p>Izmantojot saskaņotas informācijas un datu vākšanas sistēmas, var palīdzēt sistemātiski un konsekventi novērtēt progresu.</p> <p>Izmantojot darba devēju, izglītojamo un citu ieinteresēto pušu atsauksmes, ir iespējams izveidot tādas izglītības programmas, kas izglītojamiem ļauj pēc beigšanas sākt strādāt atbilstoši kvalifikācijai.</p> <p>Ja ieinteresētās puses, īpaši darba devēji, tiks aktīvi iesaistītas profesionālās izglītības programmu izstrādē, būs lielāka pārliecinātība par dotās izglītības programmas iespējām.</p>

	<p>mācības programmas beigušajiem ar atbilstošu kvalifikāciju un prasmēm/kompe- tencēm, kas nepieciešamas darbavietā;</p> <p>Procentos izteikts darba devēju skaits attiecīgajā nozarē, kas ir apmierināti ar profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/ap- mācības programmas beigušajiem.</p>		
--	---	--	--

7.indikators. Bezdarba līmenis.

Indikatora skaidrojums	Indikatora noteikšana	Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementi	Kā pamatelementi var palīdzēt
Bezdarba līmenis atkarībā no individuālajiem kritērijiem.	Procentos izteikts bezdarbnieku skaits no kopējā darbaspēka skaita. Darbaspēks ir kopējais nodarbināto skaits un bezdarbnieki.	4. pamatelements. 9. pamatelements.	Izmantojot saskaņotas informācijas un datu vākšanas sistēmas, var sistemātiski un konsekventi novērtēt progresu. Visi kvalitātes nodrošināšanas aspekti var veicināt nodarbinātību un tādējādi atbalstīt bezdarba līmeņa samazināšanos.

8.indikators. Riska grupu iekļaušanās profesionālajā izglītībā.

Indikatora skaidrojums	Indikatora noteikšana	Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementi	Kā pamatelementi var palīdzēt
<p>A. Profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības dalībnieki, kas klasificēti kā riska grupas (noteiktā reģionā vai mikrorajonā) atkarībā no vecuma un dzimuma;</p> <p>B. Panākumu līmenis riska grupu pārstāvjiem atkarībā no vecuma un dzimuma.</p>	<p>A. Procentos izteikts profesionālās izglītības dalībnieku un izglītības programmas beigušo skaits no kopējā profesionālās izglītības dalībnieku un profesionālās izglītības programmu beigušo skaita, kas ir no Eiropas un valsts līmenī noteiktām riska grupām;</p> <p>B. Procentos izteikts profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības beigušo skaits no riska grupām, kas noteiktas Eiropas un valsts līmenī, salīdzinot ar izglītojamo skaitu, kuri uzsāk profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības apguvi.</p>	<p>3. pamatelements.</p> <p>4. pamatelements.</p> <p>5. pamatelements.</p> <p>6. pamatelements.</p>	<p>Palīdz izvairīties no pārpratumiem un noteikt atbildību, kurām organizācijām ir jāatbalsta riska grupas.</p> <p>Izmantojot saskaņotas informācijas un datu vākšanas sistēmas, var sistemātiski un konsekventi novērtēt progresu.</p> <p>Mērķtiecīga komunikācijas kampaņa informē un mudina riska grupas mācīties.</p> <p>Tā kā daži profesionālās izglītības sniedzēji ir veiksmīgāki atbalsta sniegšanā riska grupām nekā citi, efektīvu praksi var izstrādāt, gūstot pieredzi no veiksmīgiem pilotprojektiem.</p>

			profesionālās tālākizglītības/apmācības programmu izstrādē sniedz lielāku iespēju darba devēju nākotnes vajadzību apmierināšanai.
--	--	--	---

10.indikators. Profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības pieejamības veicināšana.

Indikators	Darbības definīcija	Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementi	Kā pamatelementi var palīdzēt
<p>A. Informācija par esošajām shēmām dažādos līmeņos;</p> <p>B. Pierādījumi par esošo shēmu efektivitāti.</p>	<p>A. Kāda veida shēmas tiek izmantotas, lai uzlabotu pieejamību profesionālajai izglītībai un profesionālajai tālākizglītībai/apmācībai.</p> <p>B. Informācija, kas pierāda profesionālās izglītības sistēmas efektivitāti, lai palielinātu pieejamību profesionālajai izglītībai un profesionālajai tālākizglītībai/apmācībai.</p>	<p>5. pamatelements.</p> <p>6. pamatelements.</p> <p>8. pamatelements.</p>	<p>Attīstīta un spēcīga profesionālā izglītība un profesionālā tālākizglītība/apmācība palīdz veicināt labāku pieejamību tai.</p> <p>Ja jauno iniciatīvu pilotprojekts ir izdevies, tā izmantošana citās profesionālās izglītības iestādēs var būt tikpat veiksmīga.</p> <p>Skaidrība par finansējumu palīdz uzlabot profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības pieejamību, kā arī mudina profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sniedzējus pielāgot izglītības programmas atbilstoši finansējuma prasībām.</p>

Kvalitātes cikla 1.posms. PLĀNOŠANA

Kvalitātes cikla plānošanas posma mērķis: noteikt skaidrus, atbilstošus un sasniedzamus mērķus un uzdevumus politikas procedūru īstenošanai un cilvēkresursu izmantošanai.

Attīstīt kvalitātes nodrošināšanas sistēmu ir sarežģīts un laikietilpīgs process. Kvalitātes nodrošināšanas ciklā četri posmi ir savstarpēji saistīti, ar tiem saistītie jautājumi jārisina holistiski. Plānošanas posmā ir nepieciešams apsvērt ieteicamo darbību un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas pamatelementu izmantošanu efektīvas plānošanas veikšanai. Tāpat jāizvērtē pašreizējā prakse, lai noteiktu reāli sasniedzamus mērķus nākotnē.

Ieteicamās darbības

- ✓ Profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības mērķi un uzdevumi ir definēti gan īstermiņā, gan vidējā termiņā, gan ilgtermiņā, kā arī tie ir saistīti ar Eiropas profesionālās izglītības mērķiem.

- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā visām ieinteresētām pusēm, tostarp darba devējiem un sociāliem partneriem, ir skaidrs, ko profesionālās izglītības sistēma cenšas sasniegt?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota plānošanas posmā, ieteicams novērtēt 4. un 7.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 1., 5., 8. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

- ✓ Ieinteresētās puses piedalās profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības mērķu un uzdevumu noteikšanā dažādos līmeņos.

- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā visas ieinteresētās puses var apgalvot, ka tās ir pilnībā iesaistītas profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības mērķu un uzdevumu noteikšanā dažādos līmeņos?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota plānošanas posmā, ieteicams novērtēt 4., 5., 6., 7. un 9.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 3. un 10. pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

- ✓ Profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības mērķi ir izstrādāti, un to sasniegšanas process tiek uzraudzīts, izmantojot iepriekšnoteiktus panākumu kritērijus.

- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā visas ieinteresētās puses zina, kā mērķi tiks noteikti un pārraudzīti?
- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā visām ieinteresētām pusēm ir skaidrs, kas nosaka mērķus un uzrauga to sasniegšanu?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota plānošanas posmā, ieteicams novērtēt 3., 4., 7. un 10.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 1., 4. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

- ✓ Ir izveidoti mehānismi un procedūras mācību vajadzību noteikšanai.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā visām ieinteresētām pusēm ir skaidrs, kā noteikt izglītojamo mācību vajadzības?
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā visām ieinteresētām pusēm ir skaidrs, kā identificēt sabiedrības mācību vajadzības?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota plānošanas posmā, ieteicams novērtēt 9. izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 5., 8. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

- ✓ Informācijas politika ir izstrādāta tā, lai nodrošinātu optimālu kvalitātes rezultātu atspoguļošanu un lai atbilstu visām valsts datu aizsardzības prasībām.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā visām ieinteresētām pusēm, tostarp profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sniedzējiem un izglītojamiem, ir skaidrs, kur var atrast informāciju par viņu darbības rezultātiem?
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā informācija par rezultātiem ieinteresētajām pusēm ir sadrumstalota, tā ir tikai daļēji pieejama vai pieejama ar grūtībām?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota plānošanas posmā, ieteicams novērtēt 9. un 10.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 4., 5. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

- ✓ Ir definēti standarti un vadlīnijas indivīdu kompetences atzīšanai.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā visām ieinteresētām pusēm ir skaidrs, kuras profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības programmas ir akreditētas?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota plānošanas posmā, ieteicams novērtēt 1., 4. un 7.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 3., 5., 9. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

Kvalitātes cikla 2.posms. IEVIEŠANA

Kvalitātes cikla ieviešanas posma mērķis: īstenot procedūras, lai nodrošinātu mērķu sasniegšanu un uzdevumu īstenošanu.

Ieteicamās darbības

- ✓ Kvalitātes cikla ieviešanas plāni ir izveidoti sadarbībā ar sociālajiem partneriem, profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sniedzējiem un citām ieinteresētajām personām dažādos līmeņos.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā visas ieinteresētās puses, tostarp darba devēju pārstāvji, ir iesaistītas plānošanā?
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā tās īstenošanā ir iesaistītas salīdzinoši nelielas personu grupas vai atsevišķas organizācijas?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota ieviešanas posmā, ieteicams novērtēt 1., 6. un 8.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 2., 5., 6. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

- ✓ Ieviešanas plāni ietver apsvērumus par nepieciešamajiem resursiem, īstenotāju kapacitāti un nepieciešamo atbalstu.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā pienācīga uzmanība tiek pievērsta resursu piešķiršanai?
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā ir skaidrs, kādi resursi ir nepieciešami, lai tiktu ieviesta kvalitātes nodrošināšanas sistēma?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota ieviešanas posmā, ieteicams novērtēt 2., 3. un 8.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 6.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

- ✓ Ir izstrādātas vadlīnijas un standarti, kurus var īstenot dažādos līmeņos.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā ir skaidri saprotami un viegli pieejami norādījumi par kvalitātes nodrošināšanu?
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā ir skaidri definēts, kas ir efektīva kvalitātes nodrošināšanas sistēma?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota ieviešanas posmā, ieteicams novērtēt 1., 7. un 10.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 5. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

✓ Ieviešanas plāni ietver konkrētu atbalstu pedagogiem.

- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā ir skaidri definēts, kādas prasības ir pedagogiem?
- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā pedagogiem ir skaidrs, kāds atbalsts viņiem ir pieejams, lai uzlabotu savu praksi?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota ieviešanas posmā, ieteicams novērtēt 1. un 2.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 2., 5. un 9.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

✓ Profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sniedzējiem viņu atbildība ir skaidri definēta un pārskatāma.

- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā apmācības sniedzējiem ir skaidra sava loma un tās nozīme, ieviešot kvalitātes nodrošināšanas sistēmu?
- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā apmācības sniedzējiem ir skaidri saprotams, kas no viņiem tiek sagaidīts attiecībā uz kvalitātes nodrošināšanu?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota ieviešanas posmā, ieteicams novērtēt 1., 4., 9. un 10.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 5. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

✓ Valsts kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūrā iekļautas pamatnostādnes un kvalitātes standarti profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sniedzēju līmenī, lai veicinātu nepārtrauktu uzlabošanu un pašregulāciju.

- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sniedzējiem ir skaidrs, kādas prasības viņiem ir izvirzītas?
- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sniedzēji zina, kur iegūt norādījumus par pastāvīgu kvalifikācijas pilnveidi?
- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā profesionālās izglītības un profesionālās tālākizglītības/apmācības sniedzēji ir informēti, kas no viņiem tiek sagaidīts attiecībā uz kvalitātes nodrošināšanas jautājumiem?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota ieviešanas posmā, ieteicams novērtēt 4., 7. un 10.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 2., 5., 6. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

Kvalitātes cikla 3.posms. ATTĪSTĪBA

Kvalitātes cikla attīstības posma mērķis: apkopot un apstrādāt datus, izstrādāt mehānismus sasniegumu un rezultātu attīstībai, lai varētu veikt novērtēšanu.

Ieteicamās darbības

- ✓ Ir izveidota iekšējās un ārējās kvalitātes vērtēšanas sistēma.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā ieinteresētām pusēm ir skaidrs, kā tiek noteikts progress kvalitātes ciklā?
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā ieinteresētās puses ir pārliecinātas par to, kā progress tiek mērīts?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota attīstības posmā, ieteicams novērtēt 1., 3., 7. un 10.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 6., 7. un 9.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

- ✓ Ieinteresēto pušu līdzdalība vērtēšanas procesā ir skaidri definēta. Par to ir panākta savstarpēja vienošanās.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā ieinteresētās puses izprot un ir vienojušās par savu lomu panākumu noteikšanā un vērtēšanā?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota attīstības posmā, ieteicams novērtēt 5., 6. un 7.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 4., 5., 6. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

- ✓ Valsts standarti un procesi kvalitātes uzlabošanai un nodrošināšanai ir atbilstoši un proporcionāli nozares vajadzībām.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā pastāv birokrātiskais slogs un nozares izjūt sistēmas līmeņa procesu radītus nepamatotus apgrūtinājumus?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota attīstības posmā, ieteicams novērtēt 1.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 7. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

- ✓ Sistēmā pēc vajadzības tiek īstenota iekšējā (pašvērtēšana) un ārējā vērtēšana.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā pastāv pārliecība, ka uzlabojumi notiek nepārtraukti?

- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā mācību un prakses uzlabojumi notiek lēni, bieži ārēju apstākļu iespaidā?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota attīstības posmā, ieteicams novērtēt visus izglītības kvalitātes indikatorus, kā arī rīkoties saskaņā ar 6., 7. un 9.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

✓ Tiek īstenotas agrīnās brīdinājuma sistēmas.

- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā ieinteresētām pusēm ir iespēja ātri rīkoties, kad mācību un prakses uzlabojumi notiek lēni, bieži ārēju apstākļu iespaidā?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota attīstības posmā, ieteicams novērtēt 1., 3., 4., 6. un 7. izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 4. un 6.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

✓ Tiek piemēroti rezultatīvie rādītāji.

- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā ir definēts, kādi rādītāji tiek izmantoti?
- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā ieinteresētajām pusēm ir skaidrs, kā progress tiek mērīts?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota attīstības posmā, ieteicams novērtēt visus izglītības kvalitātes indikatorus, kā arī rīkoties saskaņā ar 4., 5. un 9.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

✓ Lai novērtētu panākumus un noteiktu uzlabojamās jomas, notiek regulāra un saskaņota datu vākšana. Ir izstrādātas piemērotas datu vākšanas metodes, piemēram, aptaujas.

- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā ieinteresētajām pusēm ir vienkārša un regulāra piekļuve valsts un reģionālajiem datiem, lai strauji ieviestu pārmaiņas?
- Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā dati tiek apkopoti fragmentāri, tie tiek vākti neregulāri un nevar tikt izmantoti, lai atbalstītu pārmaiņas?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota attīstības posmā, ieteicams novērtēt 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8. un 10. izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 4., 5., 7. un 9.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

Kvalitātes cikla 4.posms. PĀRSKATS

Kvalitātes cikla pārskata posma mērķis: pēc atsauksmju izvērtēšanas, pārrunām ar galvenajām iesaistītajām pusēm un šo pārrunu analīzes, izstrādāt procedūras paredzamo rezultātu un/vai mērķu sasniegšanai, lai nodrošinātu rīcības plānu nepieciešamajām izmaiņām.

Tieši pārskata kvalitātes cikla posmā, izmantojot ieteicamo darbību aprakstus, var panākt profesionālās izglītības efektivitātes paaugstināšanos kopumā, palielināt sabiedrības uzticību profesionālajai izglītībai un profesionālajai tālākizglītībai/apmācībai un padarīt profesionālo izglītību un profesionālo tālākizglītību/apmācību pievilcīgāku.

Ieteicamās darbības

- ✓ Visos līmeņos ir definētas pārskatīšanas procedūras, mehānismi un līdzekļi.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā visām ieinteresētajām pusēm ir skaidrs vienots veids, kā tiek iegūtas atsauksmes par interesējošiem procesiem?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota pārskatīšanas posmā, ieteicams novērtēt visus izglītības kvalitātes indikatorus, kā arī rīkoties saskaņā ar 4., 5., 9. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

- ✓ Regulāri tiek pārskatītas atsauksmes un izstrādāts rīcības plāns pārmaiņu ieviešanai. Sistēmas ir attiecīgi pielāgotas.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā sistemātiskas un regulāras atsauksmes un pārskatīšana rada izmaiņas?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota pārskatīšanas posmā, ieteicams novērtēt 3., 7. un 10.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 6., 7. un 10.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.

- ✓ Informācija par vērtēšanas iznākumu ir publiski pieejama.
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā visām ieinteresētajām pusēm, tostarp darba devējiem un izglītojamiem, ir viegli piekļūt informācijai, kas izriet no novērtējumu rezultātiem?
 - Vai jūs varat raksturot savu sistēmu kā tādu, kurā informācija par novērtējumu rezultātiem nav publiski pieejama?

Lai šī ieteicamā darbība tiktu efektīvi īstenota pārskatīšanas posmā, ieteicams novērtēt 10.izglītības kvalitātes indikatoru, kā arī rīkoties saskaņā ar 4., 5. un 6.pamatelementu kvalitātes nodrošināšanai.